

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020107

PROTOKOLL
2025-09-25
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 21
Mål nr PMÄ 9215-25

RÄTTEN

Hovrättsråden Ulrika Ihrfelt, Eva Edwardsson och Ulrika Persson, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Christian Blom

PARTER

Klagande

Kronans Apotek AB, 556787-2048
Lindhagensgatan 116
112 51 Stockholm

Ombud: Advokaterna E.A., S.F. och F.L.

Motpart

Konkurrensverket
Ringvägen 100
118 60 Stockholm

SAKEN

Åläggande enligt 5 kap. 1 § konkurrenslagen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens beslut 2025-06-04 i mål nr PMÄ 4896-25

Konkurrensverket ålade i beslut den 17 februari 2025 Kronans Apotek AB att, såvitt nu är aktuellt, ge in vissa handlingar. Genom det nu överklagade beslutet avslog Patent- och marknadsdomstolen Kronans Apoteks överklagande av beslutet om åläggande.

Kronans Apotek har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen, med ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut, ska upphäva Konkurrensverkets åläggande i punkterna 1, 3 och 5.

Dok.Id 2248179

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 00
E-post: svea.avd2@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

Konkurrensverket har motsatt sig ändring.

Parterna har åberopat samma grunder och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i Patent- och marknadsdomstolen.

Patent- och marknadsöverdomstolen beslutade den 24 juni 2025 att Konkurrensverkets beslut tills vidare inte får verkställas (inhibition).

Efter föredragning fattar Patent- och marknadsöverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2025-10-10)

1. Patent- och marknadsöverdomstolen ändrar Konkurrensverkets beslut den 17 februari 2025 i ärende dnr 178/2025 endast på så sätt att

a) punkten 1 ersätts med följande: ”Inkom med all korrespondens (exempelvis via mejl, sms, chatmeddelanden), intern såväl som extern, som avser diskussioner och kontakter om att Kronans Apotek, Meds och andra företag som tillhandahåller apotekstjänster, inte ska buda på sökord innehållande varandras varumärken i Google Ads under perioden från och med den 1 mars 2020 till och med den 17 februari 2025.”,

b) punkten 3 ersätts med följande: ”Inkom med alla anteckningar, underlag, presentationer och protokoll där det nämns att Kronans Apotek, Meds och andra företag som tillhandahåller apotekstjänster inte ska buda på sökord innehållande varandras varumärken i Google Ads under perioden från och med den 1 mars 2020 till och med den 17 februari 2025.”,

c) punkten 5 ersätts med följande: ”Inkom med alla anteckningar, underlag, presentationer och protokoll som, inom ramen för Apoteksföreningen, avser diskussioner om sökordsannonsering på Google Ads från och med den 1 mars 2020 till och med den 17 februari 2025.”, och

d) ifrågavarande handlingar ska vara Konkurrensverket tillhanda senast fyra veckor från dagen för Patent- och marknadsöverdomstolens beslut.

2. Patent- och marknadsöverdomstolens inhibitionsbeslut den 24 juni 2025 gäller inte längre.

Skälen för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Patent- och marknadsöverdomstolen ansluter sig till de rättsliga utgångspunkter som underinstansen har redogjort för, med följande tillägg.

Bestämmelserna i 5 kap. 1 § 1 och 13 § konkurrenslagen (2008:579) genomför artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1 om att ge medlemsstaternas konkurrensmyndigheter befogenhet att mer effektivt kontrollera efterlevnaden av konkurrensreglerna och om att säkerställa en väl fungerande inre marknad (se prop. 2020/21:51 s. 94–96).

Artikel 8 i direktivet motsvarar EU-kommissionens befogenheter att begära upplysningar enligt artikel 18 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget. När kommissionen genom beslut kräver att företag eller företagssammanslutningar lämnar upplysningar, ska den bl.a. ange den rättsliga grunden och syftet med begäran, precisera vilken information som begärs och fastställa den tidsfrist inom vilken upplysningarna ska lämnas (artikel 18.3).

EU-kommissionen har endast rätt att begära sådana upplysningar som behövs för att den ska kunna undersöka de förmodade överträdelser som har föranlett utredningen och som har angetts i begäran om upplysningar (EU-domstolens dom den 10 mars 2016, C-247/14 P, HeidelbergCement mot kommissionen p. 23). Frågan om en upplysning är nödvändig ska bedömas i förhållande till det syfte som anges i begäran om upplysningar, det vill säga de misstankar om överträdelser som kommissionen

avser att kontrollera (EU-domstolens dom den 28 januari 2021, C-466/19 P, Qualcomm m.fl. mot kommissionen p. 70 med där angiven rättspraxis).

EU-domstolen har uttalat att skyldigheten att ange ”syftet med begäran” innebär att kommissionen i sin begäran ska ange föremålet för sin utredning och således särskilt ange den påstådda överträdelsen av konkurrensreglerna. Kommissionen är i detta avseende varken skyldig att delge den som en begäran om upplysningar är riktad till alla uppgifter om de förmodade överträdelserna som kommissionen förfogar över eller att företa en noggrann rättslig kvalificering av dessa överträdelser, under förutsättning att den tydligt angett de misstankar som den avser kontrollera. Eftersom frågan om upplysningarna är nödvändiga ska bedömas i förhållande till det syfte som angetts i begäran om upplysningar, ska syftet anges tillräckligt precist. Om detta inte görs är det omöjligt att avgöra om upplysningarna är nödvändiga och domstolen kan inte utföra sin prövning. (Se HeidelbergCement p. 20–24 med där angiven hänvisning till EU-domstolens dom den 19 maj 1995, C-36/92 P, SEP mot kommissionen p. 21).

Den allmänna motiveringsskyldigheten i 32 § förvaltningslagen (2017:900) ligger i linje med de principer som kommer till uttryck i EU-domstolens rättspraxis.

Bestämmelsen i 5 kap. 13 § konkurrenslagen om att den uppgiftsskyldige inte får betungas onödigt ger uttryck för en allmän proportionalitetsprincip som Konkurrensverket ska beakta vid utövande av sina befogenheter (se prop. 2020/21:51 s. 224). Enligt denna princip får en myndighet endast ingripa i ett enskilt intresse om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. Åtgärden får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. (Se 5 § förvaltningslagen [2017:900] och prop. 2016/17:180 s. 290.)

Bedömningen av om ett åläggande enligt 5 kap. 1 § 1 konkurrenslagen är onödigt betungande ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Enligt Patent- och marknadsöverdomstolen ska det allmänna intresset som motiverar utredningen i fråga, behovet av de efterfrågade upplysningarna och handlingarna samt hur skadlig den förmodade överträdelsen är för konkurrensen särskilt beaktas vid bedömningen. Mot

detta ska vägas den arbetsbörda och de kostnader som åläggandet innebär för adressaten. Att åläggandet medför en betydande arbetsbörda är dock inte i sig tillräckligt för att åläggandet ska anses oproportionerligt. I bedömningen ska även beaktas om adressaten getts skäligt rådrum att faktiskt efterkomma åläggandet och att försäkra sig om att det svar som ges är komplett, korrekt och inte missvisande. (Jfr A. Geulette och M. Scholz, kommentaren till artikel 18 i Dekeyser m.fl., *Regulation 1/2003 and EU Antitrust Enforcement* [2023], s. 429, särskilt s. 435 och där redovisad rättspraxis.)

Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning

Patent- och marknadsöverdomstolen gör inledningsvis samma bedömning som Patent- och marknadsdomstolen att Konkurrensverkets åläggande, i överklagade delar, inte utgör ett åsidosättande av Kronans Apoteks rätt att inte tvingas erkänna en överträdelse.

När det sedan gäller frågorna om behovet av handlingarna i utredningen och om åläggandet är onödigt betungande för Kronans Apotek gör Patent- och marknadsöverdomstolen följande bedömning.

Av handlingarna i ärendet framgår att den förevarande utredningen har inletts efter att Konkurrensverket mottagit en ansökan om eftergift. Myndigheten har i åläggandet lämnat en redogörelse för bakgrunden till utredningen och angett vad den misstänkta överträdelsen består i. De handlingar som begärts i respektive punkt har en tydlig koppling till det agerande som är föremål för utredning och är avgränsade till det sammanhang som överträdelsen misstänks ha skett i. Motiveringen till beslutet ger således stöd för att verket har behov av handlingar av den art och det innehåll som begärts. När det gäller avgränsningen i tid framgår dock inte av åläggandet varför Konkurrensverket anser det behövt att få del av handlingar som avser tiden före våren 2020 då överträdelsen, enligt vad som kommit till uttryck i motiveringen, misstänks ha ägt rum. Att Konkurrensverket först i ett yttrande till Patent- och marknadsdomstolen uppgett sig inneha indicier på att det har förekommit kontakter även tidigare kan inte komplettera den motivering som getts i ett redan överklagat

beslut. (Jfr SEP mot kommissionen p. 21, med hänvisning till generaladvokatens förslag till avgörande p. 31 och 34).

Kronans Apotek har anfört att åläggandet är onödigt betungande och bl.a. anfört att ett efterkommande skulle innebära en betydande arbetsinsats och kostnader för anlitande av extern informationsteknisk hjälp. Bolaget har härvid lämnat en viss redogörelse för hur arbetet kommer att gå till, men inte angett någon närmare uppskattning av den förväntade tidsåtgången eller kostnaderna för arbetet. I allt väsentligt har bolaget inte angett annat än att arbetet med att ta fram handlingarna skulle påverka den löpande verksamheten. Att den löpande verksamheten i viss mån kommer att påverkas av en skyldighet att tillhandahålla handlingar är emellertid något som ett bolag som är föremål för Konkurrensverkets utredning får räkna med. Även om åläggandet är omfattande och kan komma att medföra en betydande arbetsinsats, är det som bolaget har anfört i denna del inte tillräckligt för att leda till slutsatsen att åläggandet är onödigt betungande.

Vidare har Kronans Apotek invänt att Konkurrensverkets åläggande i praktiken gör att bolaget tvingas att genomföra en platsundersökning hos sig självt, vilket det rätteligen hade ankommit på myndigheten att göra. Konkurrenslagen lämnar emellertid utrymme för Konkurrensverket att avgöra vilka utredningsåtgärder som är lämpliga med de begränsningar som följer av lag. Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar vidare att en platsundersökning inte hade varit mindre ingripande än ett åläggande.

Mot bakgrund av dessa överväganden bedömer Patent- och marknadsöverdomstolen att Kronans Apotek inte betungas onödigt till den del Konkurrensverket har motiverat sitt behov av de begärda handlingarna, dvs. från och med våren 2020.

Överklagandet ska därför bifallas endast på så sätt att punkterna 1, 3 och 5 i åläggandet begränsas till handlingar från och med den första vårmånaden år 2020, dvs. från och med den 1 mars 2020, till och med dagen för åläggandet som var den 17 februari 2025. Åläggandet bör utformas på det sätt som framgår av Patent- och marknadsöver-

domstolens beslut. Därutöver föreligger särskilda skäl att bestämma en ny tid att efterkomma åläggandet. Tiden kan lämpligen bestämmas till fyra veckor från domstolens beslut.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens beslut inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen [2016:188] om patent- och marknadsdomstolar). Detta beslut får därför inte överklagas.

Christian Blom
Protokollet uppvisat/